

Správa z hodnotenia a monitoringu potrieb študentov so špecifickými potrebami
a činnosti koordinátora pre študentov so špecifickými potrebami
za akademický rok 2022/2023

Správa popisuje činnosti a aktivity univerzitného koordinátora pre študentov so špecifickými potrebami (ďalej len „koordinátor“) na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave, n.o. (ďalej len VŠZaSP), ktorým je doc. PhDr. František Radi, PhD, ktorý má kompetencie s celouniverzitnou pôsobnosťou a aktívne spolupracuje s referentkami študijného oddelenia v rámci pracovísk VŠZaSP.

Univerzitný koordinátor je funkčne podriadený prorektorovi pre vzdelávanie a intenzívne spolupracuje na monitoringu činností pre študentov so špecifickými potrebami (ďalej len študentov so ŠP).

Správa z hodnotenia a monitoringu potrieb študentov so špecifickými potrebami a činnosti koordinátora bola vypracovaná v zmysle štandardov kvality vysokoškolského vzdelávania a nadväzuje na dokumenty a právne predpisy:

- Študijný poriadok Vysokej školy ZaSP sv. Alžbety v Bratislave, n.o.
- Smernica o podpore Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, n.o. v Bratislave uchádzačov o štúdium a študentov so špecifickými potrebami
- § 100 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vysokých školách“),
- § 100 ods. 5 zákona o vysokých školách v rámci obsahu a Prílohy vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „MŠVVŠ SR“) č. 458/2012 Z. z. o minimálnych nárokoch študenta na podporné služby podľa druhu špecifickej potreby,
- Štandardov pre vnútorný systém zabezpečovania kvality vysokoškolského vzdelávania,
- Štandardov pre študijný program Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo zo dňa 2. júla 2020,
- Metodiky na vyhodnocovanie štandardov Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo v znení zmien a doplnkov zo dňa 18. februára 2021,
- vnútorného predpisu VŠZaSP „Tvorba, aplikácia a hodnotenie vnútorného systému kvality vysokoškolského vzdelávania Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, N.O. v Bratislave zo dňa 25. novembra 2021.

Hlavnou činnosťou koordinátora je podporovať, informovať, spolupracovať pri vyhľadávaní študentov so špecifickými potrebami s prorektorom pre vzdelávanie, študijnými oddeleniami, študijnými referentkami v rámci pracovísk VŠZaSP a vedúcimi ročníkov v príslušnom študijnom odbore v zmysle vyhlášky MŠVVaŠ SR 244/2019 Z. z. o sústave študijných odborov SR, pričom za študenta so špecifickými potrebami považujeme:

- Nevidiaci študent
- Slabozraký študent
- Nepočujúci študent
- Nedoslýchavý študent
- Študent s telesným postihnutím
- Študent so zdravotným oslabením

- Študent s chronickým ochorením
- Študent s psychickým ochorením
- Študent s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami
- Študent s poruchami učenia

Univerzitný koordinátor koordinuje činnosť a aktivity pre študentov so špecifickými potrebami v rámci Študijných odborov v zmysle vyhlášky MŠVVaŠ SR 244/2019 Z. z. o sústave študijných odborov SR

- ošetrovatel'stvo
- verejné zdravotníctvo
- sociálna práca
- pôrodná asistancia
- zdravotnícke vedy
- psychológia

Študent predkladá na účely vyhodnocovania jeho špecifických potrieb a rozsahu podporných služieb žiadosť, ktorej prílohou sú:

- lekárske vysvedčenie nie staršie ako tri mesiace, ktorým je najmä lekársky nález, správa o priebehu a vývoji choroby a zdravotného postihnutia alebo výpis zo zdravotnej dokumentácie, alebo
- vyjadrenie psychológa, logopéda, školského psychológa, školského logopéda alebo špeciálneho pedagóga.

Študent, ktorý súhlasí s vyhodnotením svojich špecifických potrieb, má podľa rozsahu a druhu špecifickej potreby nárok na podporné služby, najmä na

- zabezpečenie možnosti využívať špecifické vzdelávacie prostriedky,
- individuálne vzdelávacie prístupy, najmä individuálnu výučbu vybraných predmetov pre študentov so zmyslovým postihnutím,
- osobitné podmienky na vykonávanie študijných povinností bez znižovania požiadaviek na študijný výkon,
- individuálny prístup vysokoškolských učiteľov, ktorý je zabezpečovaný na všetkých pracoviskách, ústavoch a inštitútoch, fakultách VŠZaSP,
- odpustenie školného v odôvodniteľných prípadoch, ak ide o štúdium dlhšie, ako je štandardná dĺžka príslušného študijného programu.

Vedúci na jednotlivých pracoviskách, pedagógovia, administratívni pracovníci v spolupráci s referátom študijného oddelenia vykonávali svoju činnosť pre študentov so špecifickými potrebami v súlade so zákonom č. 131/2002 Z. z., Zákon o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Vyhláškou č. 458/2012 Z. z., Vyhláška Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky o minimálnych nárokoch študenta so špecifickými potrebami, vnútorným predpisom VŠZaSP sv. Alžbety, n.o. v Bratislave – Interná smernica č. 7/2022 o podpore Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, N. O. v Bratislave uchádzačov o štúdium a študentov so špecifickými potrebami.

Tabuľka 1 Analýza žiadostí a potrieb študentov so ŠP v akad. roku 2022/2023

Zoznam pracovísk VŠZaSP, Fakulty, Ústavy	Počet študentov	Žiadosť o individuálny	Opatrenia a podporné služby poskytnuté študentom so špecifickými potrebami v rámci
--	-----------------	------------------------	--

a inštitúty	so ŠP	študijný plán – vzhľadom na špecifické potreby študenta	jednotlivých pracovísk, ústavov a inštitútov
VŠZaSP sv. Alžbety, n. o. Nám. 1. mája č. 1 – príslušné odbory	6	0	-predĺženie času pri písomnej skúške, úprava spôsobu overovania vedomostí, preferovanie ústnej formy skúšky pred písomnou, zabezpečený individuálny prístup učiteľov k študentovi so ŠP, informovanie o možnosti IŠP a kompenzačných pomôckach, odporúčané poradenstvo a individuálne konzultácie s koordinátorom, pomoc v orientácii v knižnici,
Inštitút misijnej práce a tropického zdravotníctva sv. Jána Pavla II.	0	0	0
Fakulta zdravotníctva a sociálnej práce sv. Ladislava, Nové Zámky	3	0	-predĺženie času pri písomnej skúške, zabezpečený individuálny prístup učiteľa k študentovi so ŠP, informovanie o možnosti IŠP a kompenzačných pomôckach, poskytnuté poradenstvo a individuálne konzultácie s koordinátorom, úprava spôsobu preverovania vedomostí, uvoľnenie z prednášok z dôvodu častejších hospitalizácií, pomoc v orientácii v knižnici,
Ústav Božieho milosrdenstva – Žilina	0	0	0
Ústav sv. Sára de Marseille, Banská Bystrica	0	0	0
Inštitút sociálnej práce a ošetrovateľstva MUDr. Pavla Blahu, Skalica	0	0	0
Ústav sociálnej práce sv. Pátra Pia, Piešťany	0	0	0
Inštitút bl. Metoda Dominika Trčku, Michalovce	4	0	-zabezpečený individuálny prístup pedagógov k študentovi so ŠP, predĺženie času pri písomnej skúške, informovanie o možnosti IŠP a kompenzačných pomôckach, poskytnuté poradenstvo a individuálne konzultácie s koordinátorom, uvoľnenie z prednášok z dôvodu častejších hospitalizácií, poskytnuté poradenstvo v oblasti peňažných príspevkov na kompenzáciu TŽP, možnosť konzumácie stravy v prípade potreby počas prednášok
Inštitút bl. Z. J. Mallu, Košice	0	0	0
Inštitút sv. Cyrila a Metoda, Partizánske	0	0	
Inštitút bl. Sára Salkaházyiovej, Rožňava	0	0	

Inštitút sociálnych vied a zdravotníctva bl. P. P. Gojdiča a bl. V. Hopku, Prešov	1	0	-zabezpečený individuálny prístup učiteľov k študentovi so ŠP, informovanie o možnosti IŠP a kompenzačných pomôckach, podporných službách, poskytnuté poradenstvo študentovi osobne alebo online formou, odporučené poradenstvo a individuálne konzultácie s koordinátorom,
Ústav sv. Jana Nepomuka Neumanna Příbram	2	0	-zabezpečený individuálny prístup učiteľov k študentovi so ŠP, informovanie o možnosti IŠP a kompenzačných pomôckach, umožnenie absolvovať návštevy prednášok z prvého ročníka (študent študuje 2. ročník), poskytnutie študijných materiálov v elektronickej podobe, povolenie nahrávania prednášok, uprednostňovanie ústnej skúšky pred písomnou, informovanie o možnosti IŠP a kompenzačných pomôckach, poskytnuté poradenstvo a individuálne konzultácie

V akademickom roku 2022/2023 sa VŠZaSP v Bratislave riadila vnútorným predpisom – Interná Smernica o podpore Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, N. O. v Bratislave uchádzačov o štúdium a študentov so špecifickými potrebami (ďalej len „podpora VŠZaSP uchádzačov o štúdium a študentov so špecifickými potrebami“). Uvedeným vnútorným predpisom bol upravený spôsob a forma individuálneho harmonogramu plnenia študijných povinností študentov so špecifickými potrebami a administratívne boli aktualizované ostatné články a prílohy dokumentu.

Koordinátor v akademickom roku 2022/2023 vykonával tieto činnosti a aktivity smerom k podpore študentov so špecifickými potrebami:

- a) aktívne sa podieľal na identifikovaní uchádzačov o štúdium so špecifickými potrebami a študentov so špecifickými potrebami,
- b) vyhodnocoval špecifické potreby uchádzačov o štúdium so špecifickými potrebami a študentov so špecifickými potrebami, rozsah zodpovedajúcich podporných služieb a podieľal sa na ich zabezpečovaní,
- c) zabezpečoval spoluprácu s pracoviskami a účelovými inštitútmi a ústavmi vysokej školy so zamestnancami vysokej školy, najmä im poskytuje informácie a poradenstvo v súvislosti so špecifickými potrebami študentov,
- d) vykonával poradenstvo pre študentov pri zabezpečovaní podporných služieb a tieto služby pre nich koordinoval v prípade potreby, ktoré realizoval online i offline.
- e) predložil vysokej škole správu o podmienkach využívania podporných služieb za vysokú školu vo forme monitorovacej správy a hodnotenia potrieb študentov so špecifickými potrebami;

Ďalej koordinátor zabezpečoval tieto činnosti:

- poskytoval informácie o možnostiach štúdia uchádzačom so špecifickými potrebami, najmä o základných kompetenciách študenta so špecifickými potrebami požadovaných na štúdium v

príslušnom študijnom odbore (uvedené informácie boli poskytované formou osobnej konzultácie, online formou a taktiež sprostredkované cez vyučujúceho, ku ktorému sa dostal podnet od študenta so ŠP),

- zodpovedal za priznanie primeraných podporných služieb a úprav uchádzačom o štúdium so špecifickými potrebami. V akademickom roku 2022-2023 nebola podaná oficiálna žiadosť o preskúmanie individuálnych potrieb, či o poskytnutie individuálneho študijného plánu.
- zúčastnil sa spolu so študijnými referentkami pracovísk VŠZaSP webinárov, ktoré boli organizované v spolupráci s UPC bl. Zdenky Schelingovej, ktorého koordinátorom je prof. PhDr. Michal Oláh, PhD.:

 - Komunikácia so študentmi so špecifickými potrebami,
 - Mapovanie potrieb študentov so špecifickými potrebami,
 - Základy poradenstva pre študentov so špecifickými potrebami

- spolupracoval pri vyhľadávaní študentov so špecifickými potrebami s prorektorom pre vzdelávanie, študijnými oddeleniami a ročníkovými vedúcimi na jednotlivých pracoviskách VŠZaSP,
- poskytoval individuálne poradenstvo študentom so špecifickými potrebami, s cieľom minimalizovať dopad zdravotného znevýhodnenia na priebeh štúdia na VŠ formou osobných stretnutí i online stretnutí,
- informoval o možnostiach zapožičania a o používaní kompenzačných pomôcok a asistenčných technológií v priebehu štúdia, pričom študenti so špecifickými potrebami deklarovali vlastné kompenzačné pomôcky na základe rozhodnutia úradu práce, sociálnych vecí a rodiny,
- dohliadal na zabezpečenie individuálnych prístupov a konzultácií pre študentov so špecifickými potrebami,
- zaoberal sa potrebami o úpravu určeného školného za prekročenie štandardnej dĺžky štúdia z dôvodu zdravotného znevýhodnenia, ktoré sa nepreukázali u týchto študentov ako žiadané a potrebné,
- aktívne sa zúčastňoval na tvorbe inkluzívneho vysokoškolského prostredia na VŠZaSP, napr. monitorovaním vonkajšieho a vnútorného prostredia, zabezpečovaním bezbariérového prístupu, ako i prístupu k informáciám, individuálnym prístupom ku študentovi a pod.),
- predložil písomnú správu vedeniu VŠ o činnosti univerzitného koordinátora pre podporu študentov so špecifickými potrebami,
- spolupracoval pri zapojení študentov so špecifickými potrebami posledných ročníkov bakalárskeho a magisterského štúdia do programu Profesia bez prekážok. Informoval o činnosti a možnostiach spolupráce s Agentúrou podporovaného zamestnávania a systémom chránených dielní pod vedením úradov práce, sociálnych vecí a rodiny.

Tabuľka 2 Prehľad evidovaných študentov so špecifickými potrebami

Prehľad študentov podľa druhu špecifických potrieb	2022/2023
nevidiaci študent	1
slabozraký študent	0
nepočujúci študent	0
nedoslýchavý študent	0
študent s telesným postihnutím dolných končatín alebo horných končatín	3

študent s chronickým ochorením	3
študent so zdravotným oslabením	4
študent so psychickým ochorením	0
študent s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami	1
študent s poruchami učenia	4
Spolu podľa druhu zdravotného znevýhodnenia	16

Zhodnotenie monitoringu a hodnotenia podpory študentov so ŠP

Každé pracovisko VŠZaSP vždy na začiatku akademického roka na úvodnom stretnutí so študentami počas zápisu informuje aj o formách podpory študentov so špecifickými potrebami za účasti študijného oddelenia, vedúceho pracoviska a koordinátora. Počas tohto úvodného stretnutia sú študenti informovaní, aký je postup evidencie študentov so špecifickými potrebami, ako podať žiadosť, aké potvrdenie je potrebné priložiť a aký je celý postup uznania statusu študenta so špecifickými potrebami. Informuje aj o tom, kto je považovaný za študenta so špecifickými potrebami na základe vyhlášky MŠVVaŠ SR.

Vďaka tomuto stretnutiu mali študenti lepšie pochopenie možností, ktoré sú im k dispozícii, a môžu sa aktívne angažovať v procese získavania potrebnej podpory, ak ju potrebujú. Taktiež im to umožnilo mať jasnejšiu predstavu o tom, ako postupovať v prípade, že majú špecifické potreby a potrebujú špeciálnu podporu v priebehu svojho štúdia. Je na slobodnej voľbe študenta so ŠP či tieto možnosti využije alebo či si podá žiadosť v súlade so smernicou.

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, n.o. v Bratislave v roku 2022 ustanovila univerzitného koordinátora doc. PhDr. Františka Radiho, PhD., ktorý pracoval so študentami so špecifickými potrebami v dvoch fázach. Prvá fáza bola zameraná na podpornú činnosť v skupine študentov zahrnutých do skupiny študentov so špecifickými potrebami na akademický rok 2022. Táto sa realizovala prevažne online z dôvodu pandemickej situácie a obáv zo zhoršenia zdravotného stavu študentov so ŠP. Následne druhá fáza bola venovaná podpore uchádzačov o štúdium na pracoviskách VŠZaSP na akademický rok 2022/2023, o čom univerzitný koordinátor spísal túto monitorovaciu a hodnotiacu správu.

V tomto období sa podpora študentov so špecifickými potrebami orientovala na prevažne individuálnu podporu a konzultácie, proces informovania, vzhľadom na pretrvávajúcu situáciu s Covid-19, boli k dispozícii online pracovné skupiny na platforme WEBEX alebo ZOOM pre študentov so špecifickými potrebami na jednotlivých pracoviskách VŠZaSP,

Prevažný počet študentov so špecifickými potrebami je v odbore sociálna práca v porovnaní s inými odbormi zdravotníckeho sektoru, ktoré pre výkon profesie vyžadujú výbornú zdravotnú spôsobilosť, ktorú študenti vzhľadom na zdravotné znevýhodnenia nemôžu a nevedia preukázať. Z mapovania

potrieb študentov so špecifickými potrebami vyplynulo, že preferujú odbor sociálna práca, najmä z týchto dôvodov:

Flexibilita povolania: Odbor sociálna práca je viac atraktívna pre ľudí so špecifickými potrebami, pretože vykonávanie profesie v tomto odbore môže byť menej fyzicky náročné ako v zdravotníckom sektore. Práca sociálneho pracovníka často zahŕňa mentálne a emocionálne aspekty podpory ľudí, čo môže byť vhodnejšie pre ľudí s rôznymi typmi zdravotných obmedzení.

Flexibilné pracovné prostredie: Sociálni pracovníci môžu pracovať v rôznych prostrediach, vrátane úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, komunitných centier, samospráv, neziskového a mimovládneho sektora. Tento rozmanitý rozsah pracovných prostredí môže byť prispôsobený pre ľudí so špecifickými potrebami viac v porovnaní so zdravotníckymi zariadeniami.

Inkluzívny prístup: Odbor sociálnej práce má často inkluzívny charakter a dôraz na práva a dôstojnosť všetkých jednotlivcov vrátane tých so špecifickými potrebami. Preto môže byť tento odbor viac otvorený a akceptovateľný voči študentom so zdravotným znevýhodnením alebo zdravotným postihnutím či oslabením.

Menej prísnych zdravotných požiadaviek: Zatiaľ čo niektoré odbory v zdravotníckom sektore vyžadujú vynikajúcu fyzickú a zdravotnú spôsobilosť, odbor sociálna práca je menej prísny vo svojich zdravotných požiadavkách, pretože hlavný dôraz je kladený na komunikáciu, vzťahy a podporu ľudí a holistický prístup pri práci s klientmi sociálnej práce, v čom vidia študenti so špecifickými potrebami väčší zmysel uplatnenia a pochopenia.

Tabuľka 3 Prehľad činností a konzultácií univerzitného koordinátora

Prehľad realizovaných činností a konzultácií	2022/2023
Úvodné informačné stretnutie počas zápisu na jednotlivých pracoviskách	12
Informačné semináre pre študentov so ŠP na jednotlivých pracoviskách	4
Fokusové skupiny online pre študentov so špecifickými potrebami spojených s mapovaním potrieb	2
Kontaktovanie evidovaných študentov so špecifickými potrebami a aktualizované poradenstvo v online priestore – počet stretnutí	5
Spolupráca a odborné konzultácie s vedúcimi pracovísk za účelom posudzovania a vyhodnocovania špecifických situácií jednotlivých študentov na pracoviskách VŠZaSP	4
Individuálne konzultácie pre študentov so ŠP – individuálne	8
Konzultácie potrieb študentov so ŠP s učiteľmi pracoviska VŠZaSP	12
Konzultácie spojené s možnosťou podania žiadosti o IŠP	8
Konzultácie spojené s kompenzačnými pomôckami a asistenčnými službami	3

Podporné služby boli realizované v nasledovnom rozsahu:

Na základe osobných konzultácií boli odporúčané nasledujúce primerané úpravy a podporné služby na pracoviskách, kde sú evidovaní študenti so špecifickými potrebami:

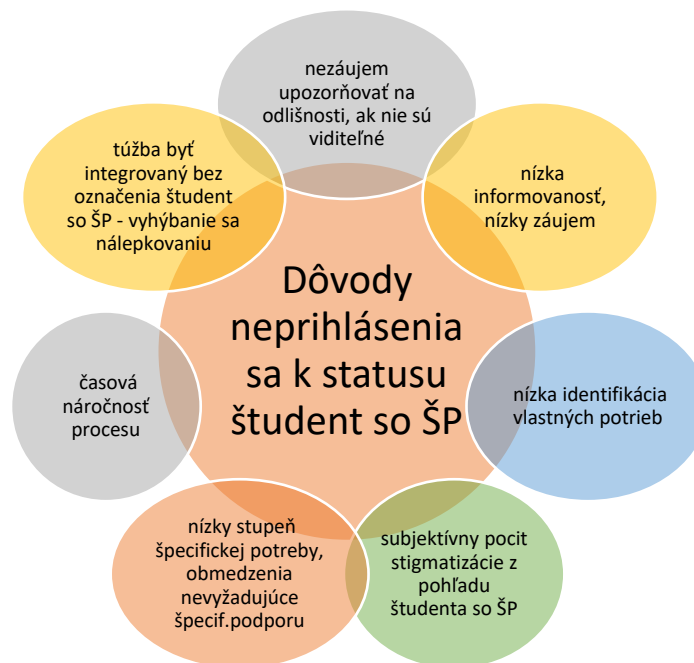
- individuálny harmonogram plnenia študijných povinností (za vopred určených podmienok po dohode s vyučujúcim) – oficiálne nebola podaná zo strany študentov požiadavka individuálneho študijného plánu
- podpora pri zabezpečovaní študijnej literatúry, podkladov z prednášok a zadaní z cvičení,
- zapožičanie literatúry z akademickej knižnice na predĺžený čas,
- pomoc v knižnici pri práci s katalógmi,
- predĺženie času pri písomnej skúške,
- kombinácia ústnej a písomnej skúšky,
- úprava spôsobu overovania vedomostí (preferovanie ústnej formy pred písomnou a naopak),
- ospravedlnenie neprítomnosti na hodinách v dôsledku zdravotnej indispozície (v prípade dlhodobo naplánovaných lekárskeho zákrokov, či pri akútnom zhoršení zdravotného stavu a hospitalizácii).
- individuálny prístup učiteľa k študentovi so ŠP.

Na základe oficiálnej žiadosti neboli evidované žiadne žiadosti spojené s úpravou študijného plánu ani nebola požiadaná žiadosť študenta so ŠP o individuálny harmonogram plnenia študijných povinností. Primerané úpravy a podporné služby boli poskytované na základe komunikácie so študentmi a požiadavkami uvedenými v osobnej konzultácii po dohode s konkrétnym učiteľom daného predmetu na jednotlivom pracovisku VŠZaSP, v súlade s platnými právnymi predpismi. V roku 2022/2023 zo strany koordinátora boli študentom a uchádzačom so špecifickými potrebami poskytnuté konzultácie (e-mailovou formou, telefonicky, resp. osobne) a konzultácie v rámci organizačno-technického zabezpečenia podporných služieb a primeraných úprav, tzn. konzultácie s vedením pracoviska VŠZaSP pri riešení konkrétnych špecifických prípadov a komunikácia s konkrétnymi vyučujúcimi, ktoré sumarizujeme vyššie. Otázky študentov v rámci konzultácií sa najčastejšie týkali podmienok zaradenia do evidencie študentov so špecifickými potrebami, či poskytovania primeraných úprav a podporných služieb počas semestra a pri hodnotení záverečných skúšok z jednotlivých predmetov, napríklad ak sa skúška realizovala písomne, študent so zrakovým

znevýhodnením požiadal o ústnu skúšku, pričom mu bolo zo strany učiteľa daného pracoviska a v rámci študijného odboru vyhovené.

Koordinátor mapoval dôvody nízkeho počtu evidovaných študentov so špecifickými potrebami v roku 2022 a 2023, pričom dôvody sa u študentov zhodovali.

Dôvody neuvádzania špecifickej potreby zo strany študenta – nepodania žiadosti o zaradenie do evidencie študentov so špecifickými potrebami, na základe realizovaných fokusových skupín a rozhovorov vyplynuli tieto najčastejšie dôvody neprihlásenia sa do evidencie študentov so špecifickými potrebami:

Najčastejšie odpovede študentov boli:

- nechcú byť zaradení do skupiny ľudí so špecifickými potrebami a majú subjektívny pocit nálepkovania a stigmatizácie z dôvodu zdravotného obmedzenia, ochorenia alebo sociálneho statusu,
- časová náročnosť procesu žiadosti o podporné služby,
- nezamýšľali sa nad tým, aké konkrétne podporné služby by potrebovali a majú nízku znalosť vlastných potrieb,
- sú nedostatočne informovaní o možnostiach podpory pre študentov so špecifickými potrebami alebo o procese podania žiadosti,
- obavy z toho, že podanie žiadosti o zaradenie do evidencie študentov so špecifickými potrebami by ich mohlo označiť za inakých, odlišných, vyhýbajú sa nálepkovaniu. Stigma môže brániť niektorým študentom v požiadavke o potrebnú podporu, nakoľko sa snažia

integrovať sa medzi ostatných spolužiakov, neupozorňovať na seba osobitú pozornosť, snaha zapadnúť do kolektívu je pre nich dôležitejšia ako individuálna podpora koordinátora,

- majú nízky stupeň špecifickej potreby, obmedzenia nevyžadujúce špecifickú podporu a zároveň majú určitý pocit hrdosti alebo nezávislosti, preto sa môžu brániť žiadosti o podporu, pretože si myslia, že by to mohlo oslabiť ich samostatnosť alebo nezávislosť,
- nie sú ochotní podať žiadosť o zaradenie. Vyjadrili presvedčenie, že si dokážu poradiť sami, bez formálnej podpory,
- nepoznanie vlastných potrieb,
- nevedia presne a konkrétne identifikovať špecifické potreby, ktoré by mohli kvalifikovať ich pre podporu, nakoľko využívajú vlastné kompenzačné príspevky ako napr. osobná asistencia, kompenzačné pomôcky uľahčujúce im vzdelávanie (napr. vlastný notebook s čítacím zariadením).
- pociťovali podanie žiadosti a absolvovanie procesu zaradenia do evidencie ako príliš náročné (dokumentácia zdravotného stavu) alebo časovo náročné, čo ich mohlo odraziť od podania žiadosti.

Každý študent má svoje vlastné dôvody, prečo nemusí podať žiadosť o zaradenie do evidencie študentov so špecifickými potrebami, a tieto dôvody môžu byť veľmi individuálne a subjektívne. Je dôležité, aby inštitúcie poskytovali dostatočné informácie a podporu, aby sa minimalizovali prekážky, ktoré môžu brániť študentom vo vyhľadaní a získavaní potrebnej podpory.

Dôvody nepodania oficiálnej žiadosti o individuálny študijný plán:

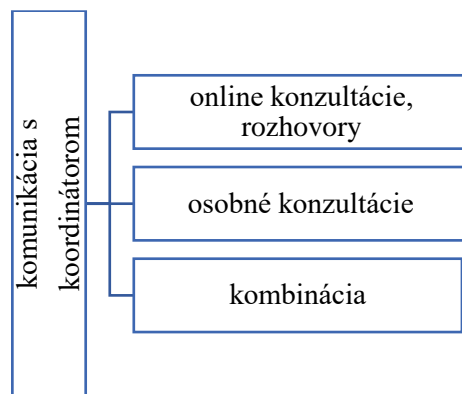
Najčastejšie odpovede študentov boli:

- vzhľadom k tomu, že im je poskytovaný individuálny prístup, komunikujú a konzultujú svoje potreby priamo s učiteľmi na pracovisku, ktorí im vychádzajú v ústrety, nemajú dôvod oficiálne žiadať o individuálny študijný plán, nakoľko si vedia proces vzdelávania nastaviť individuálne s učiteľmi a tí im vytvárajú vhodné podmienky na vzdelávanie a hodnotenie bez znižovania nárokov,
- ich zdravotné či iné obmedzenie si nevyžaduje individuálny študijný plán, nakoľko sa snažia o plnú inklúziu do vzdelávacieho procesu bez individuálnych požiadaviek, na čo využívajú i vlastné kompenzačné príspevky a podporu formou osobnej asistencie či iných pomôcok, ktoré využívajú dlhodobo,
- nízka informovanosť podať si žiadosť o individuálny plán, pričom je to úzko spojené s nízkou motiváciou,
- potreba preukazovania zdravotného stavu lekáorskými správami nie staršími ako tri mesiace, čo považujú za problematické,
- nemajú záujem upozorňovať na odlišnosti, ak nie sú viditeľné, nechcú sa výrazne odlišovať od ostatných spolužiakov v študijnom programe, aby neboli vystavení stigmatizácii. Existuje u nich aj obava, že požiadavka na individuálny študijný plán by mohla spôsobiť stigmatizáciu študenta, ktorý by mohol byť vnímaný ako menej schopný alebo kompetentný v porovnaní s ostatnými študentmi,
- niektorí považujú proces za časovo a administratívne náročný. Študenti môžu byť v zápase so zvýšenou záťažou alebo stresom, čo môže sťažiť proces podania žiadosti o individuálny študijný plán. Môžu mať obavy, že proces podania žiadosti pridá ďalšiu záťaž alebo stres do ich života. Niektorí študenti nemusia mať dôveru v systém podpory a môžu mať obavy, že individuálny študijný plán nemusí byť dostatočne efektívny alebo že ich špecifické potreby nebudú riadne zohľadnené.

To, že študenti so špecifickými potrebami nevyžívajú možnosť individuálneho študijného plánu potvrdzujú aj výsledky prieskumu o podpore študentov so ŠP z roku 2012 (Ondrušová 2012, UK Bratislava), z ktorého vyplýva, že: na celkovom počte 83 študentov nevyžívajúcich IŠP podieľajú významnou mierou - ich špecifické potreby nepatria medzi tradičné dôvody na priznanie IŠP a zväčša ani tento podporný nástroj nevyžívajú, nakoľko sa nechcú odlišovať, považujú to za potrebné, dokážu plniť povinnosti vyplývajúce zo štúdia, ktoré si sami zvolili. Z odpovedí v rámci tohto výskumu vyplynuli odpovede študentov, že v rámci ich štúdia to nebolo potrebné.

Komunikácia s koordinátorom

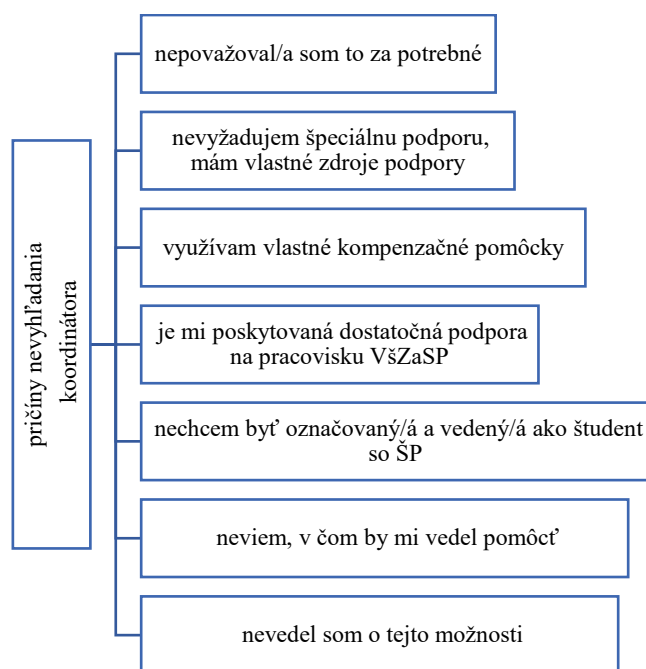
Študenti so špecifickými potrebami odpovedali niekoľko spôsobov komunikácie. Ako najpreferovanejší, resp. najviac uplatňovaný bol označený online kontakt/konzultácia, ktorú z časového a mobilizačného hľadiska preferujú viac ako osobný kontakt. Flexibilný kontakt prostredníctvom online platforiem, emailu či mobilu je všeobecne preferovaný rôznymi študentmi – so zrakovým, sluchovým, telesným postihnutím i s chronickým ochorením, nakoľko im to viac vyhovuje, kvôli preprave. Osobné konzultácie preferujú s konkrétnym učiteľom pracoviska VŠZaSP, s ktorým si dohodujú podmienky spolupráce a komunikácie v rámci daného študijného odboru. Spoluprácu s koordinátorom hodnotia najvyšším možným stupňom.

Obrázok 1 Komunikácia s koordinátorom

Príčiny nekontaktovania koordinátora zo strany študentov

Výsledky mapovania u študentov so ŠP ukazujú, že najčastejší dôvod, prečo študent s koordinátorom neprišiel do kontaktu, že pri svojom štúdiu jeho podporu nepotreboval, nepovažoval to za nutné a potrebné, pretože individuálnu podporu dostával, dostáva na pracovisku VŠZaSP, podľa jeho subjektívneho zhodnotenia nevyžaduje špeciálnu podporu alebo nechce byť stigmatizovaný tým, že spadne do skupiny študentov so špecifickými potrebami, na kompenzáciu negatívnych dopadov vlastného zdravotného postihnutia, zdravotného stavu či choroby využíva osobné kompenzačné pomôcky, ktoré sú postačujúce na zvládanie a absolvovanie štúdia. Niektorí študenti so špecifickými potrebami uviedli, že im je poskytovaná dostatočná podpora na pracovisku VŠZaSP a preto ani oficiálne nežiadajú o zaradenie do evidencie alebo priznanie individuálneho študijného plánu cez univerzitného koordinátora.

Obrázok 2 Príčiny nekontaktovania koordinátora zo strany študentov

Priebeh individuálnej podpory a komunikácia na pracovisku

Na základe mapovania potrieb koordinátor zisťoval mieru individuálnej podpory a komunikáciu so študentom so ŠP na pracovisku VŠZaSP, pričom z výsledkov sa ukázalo, že najviac študentov priamo komunikuje svoje potreby s vyučujúcim alebo vedúcim pracoviska, s ktorým sa vie dohodnúť na potrebných úpravách. Študenti so ŠP tiež potvrdili, že dostávajú adekvátnu podporu v súlade s ich potrebami. Študenti so špecifickými potrebami tiež odpovedali, že nechcú byť stigmatizovaní, preto žiadosti o individuálny prístup a komunikáciu riešia osobne s konkrétnym učiteľom, majú individuálne zdroje podpory, ktoré využívajú počas štúdia – podpora v ročníku, pomoc ročníkového vedúceho, pomoc v knižnici a pri vyhľadávaní literárnych zdrojov, online prístup k vysokoškolským učebniciam pracoviska.

Najčastejšie odpovede študentov boli nasledovné:

- a) vyučujúci mi vychádza v ústrety, osobne konzultujem s ním špecifické potreby, dostávam adekvátnu podporu
- b) oboznámim vyučujúceho/vedúceho so svojimi potrebami a dohodneme sa na potrebných úpravách a ďalšom priebehu vyučovania,
- c) problémy neriešim sám, v aktuálnych prípadoch sa obraciam na koordinátora pre študentov so ŠP.

Návrhy na zlepšenie poskytovania služieb študentom so špecifickými potrebami

VŠZaSP vytvára všeobecne prístupné akademické prostredie vytváraním zodpovedajúcich podmienok štúdia študentov so špecifickými potrebami bez znižovania požiadaviek na ich študijný výkon. Študent so špecifickými potrebami má právo požiadať o primerané úpravy a podporné služby, pričom sa každý prípad posudzuje individuálne, tak aby bol zabezpečený vhodný mix podporných služieb a primeraných úprav individuálnym obmedzeniam študenta.

Ďalšími opatreniami odporúčame:

- Zriadenie centrálného miesta alebo online portálu, kde budú študenti a zamestnanci univerzity môcť získať informácie o dostupných službách a zdrojoch pre študentov so špecifickými potrebami. Tento zdroj by mal obsahovať podrobné informácie o rôznych typoch podpory a postupoch na získanie tejto podpory.

- Vytvorenie siete spoluprác na jednotlivých pracoviskách VŠZaSP pre sociálne poradenstvo pre študentov so špecifickými potrebami, zapojenie kvalifikovaných poradcov alebo špecialistov na špecifické potreby, ktorí budú k dispozícii pre študentov so špecifickými potrebami. Títo poradcovia by mali poskytovať podporu, poradenstvo a informácie o dostupných zdrojoch a službách.

- Zlepšenie prístupnosti a služieb pre študentov so špecifickými potrebami. To môže zahŕňať zlepšenie fyzickej prístupnosti budov, poskytovanie technologických pomôcok pre študentov s rôznymi typmi postihnutí a vytváranie alternatívnych možností štúdia pre študentov so zdravotnými obmedzeniami.

- Vzdelávanie a realizácia informačných seminárov a workshopov pre učiteľov jednotlivých pracovísk VŠZaSP v oblasti podpory študentov so špecifickými potrebami. Táto príprava by mala zahŕňať osvetu o rôznych typoch špecifických potrieb a o najlepších postupoch pri poskytovaní podpory.

- Zvýšenie povedomia o dostupných službách a zdrojoch pre študentov so špecifickými potrebami prostredníctvom informačných stretnutí, podujatí a workshopov. Týmto spôsobom sa zabezpečí, že študenti so špecifickými potrebami budú informovaní o svojich možnostiach a budú mať prístup k potrebnej podpore.

Plán činnosti koordinátora pre študentov so špecifickými potrebami na rok 2024

Cieľom je univerzitné prostredie naďalej zveľaďovať a približovať ho študentom so zdravotným znevýhodnením v zmysle zachovania tradičných hodnôt a moderných prístupov pri poskytovaní vysokoškolského štúdia pre uchádzačov a študentov so špecifickými potrebami. Na základe uvedeného bude v roku 2024 činnosť koordinátora zameraná najmä na:

- informačné stretnutia s vedúcimi katedier o možnostiach podpory študentov so špecifickými potrebami,

- eliminácia technických bariér v priestoroch výučby a priestorov vysokej školy,
- aktualizácia informácií na webovom sídle univerzity a vypracovanie informačných materiálov pre uchádzačov o štúdium so špecifickými potrebami,
- realizácia fokusových skupín alebo stretnutí online na zistenie aktuálnych potrieb študentov so špecifickými potrebami pod vedením koordinátora,
- zabezpečovanie efektívneho poskytovania podporných služieb a tvorbe priestoru pre nové služby,
- vytvorenie tímu externých spolupracovníkov za účelom rozšírenia odborných poradenských služieb, napr. Asociácia sociálnych poradcov a pracovníkov,
- príprava dotazníka spokojnosti pre študentov so špecifickými potrebami.

Návrh finančných prostriedkov v prospech zlepšenia podmienok študentov so špecifickými potrebami za rok 2024

Podporné služby: 1150 €

- prepravné služby študentom so zníženou schopnosťou pohybu – vysoká škola má vlastné prepravné auto na tieto účely - 350€
- monitoring potrieb študentov, fokusové skupiny, analýzy : 800 €

Primerané úpravy a kúpa tovaru: 1000 €

- údržba šikmých schodiskových plošín 200 €
- diagnostika a kontrola výpočtovej techniky 450 €
- požičanie kompenzačných pomôcok 350 €

VŠZaSP sv. Alžbety v Bratislave n.o. bude naďalej poskytovať vysokoškolské vzdelávanie študentom vo všetkých kategóriách klasifikácie podľa Vyhlášky č. 458/2012 MŠVVaŠ SR o minimálnych nárokoch študenta so špecifickými potrebami.

Správa o činnosti koordinátora pre študentov so špecifickými potrebami za rok 2022 a rok 2023 bola prerokovaná na vedení VŠZaSP v Bratislave dňa 16.12.2023 bez pripomienok.

Spracoval: doc. PhD. František Radi, PhD.

koordinátor pre študentov so špecifickými potrebami

prof. PhD. Michal Oláh, PhD.

prorektor pre vzdelávanie